Brief voor tandartsen en mondhygiënisten

Beste tandarts of mondhygiënist,

U krijgt deze brief van iemand met de ziekte van Graves, een auto-immuunziekte waarbij de schildklier te veel hormoon maakt. Misschien ligt het verband met de mond niet direct voor de hand. Toch kunnen de ziekte en de medicijnen ook bij een bezoek aan de tandarts of mondhygiënist een rol spelen. Hieronder vindt u kort waar het om gaat.

- **Verdoving.** Zolang de schildklier nog te snel werkt, kan de adrenaline in een gewone verdoving hartkloppingen en onrust versterken. Een verdoving zonder adrenaline, zoals Citanest, is dan een goed alternatief. Veel mensen gebruiken in deze fase ook een bètablokker.
- **Planning.** Behandelingen die kunnen wachten, worden bij een nog niet goed ingestelde schildklier meestal liever uitgesteld tot de waarden goed zijn.
- **Jodium.** Jodium kan de schildklier opjagen en de remmers minder goed laten werken. Spoel- en desinfectiemiddelen met povidonjodium (zoals Betadine) bevatten veel jodium. Eén keer spoelen kan al ongeveer 5 milligram opleveren. Ook in veel tandplakverklikkers zit jodium, in de rode kleurstof erytrosine (E127). Een middel zonder jodium, zoals chloorhexidine, of een verklikker zonder erytrosine is dan een goede keuze.
- **Zweertjes in de mond.** Een zeldzame maar ernstige bijwerking van schildklierremmers is agranulocytose, een sterke daling van de witte bloedcellen. Pijnlijke zweertjes of ontstoken tandvlees, samen met keelpijn of koorts, kunnen daar een eerste teken van zijn. Dan is dezelfde dag een bloedbeeld nodig. Soms ziet de tandarts of mondhygiënist dit als eerste.
- **Tandvlees en gaatjes.** Bij een te snel werkende schildklier komen tandvleesproblemen en gaatjes vaker voor. Regelmatige controle kan dan extra zinvol zijn.
- **Medicijnen tegen botontkalking.** Een te snelle schildklier kan de botten verzwakken. Gebruikt iemand daarom bisfosfonaten, dan is dat van belang bij het trekken van tanden of kiezen.
- **Schildklierkraag.** Patiënten raden elkaar soms aan om bij röntgenfoto's om een schildklierkraag te vragen. Volgens de KNMT-richtlijn Tandheelkundige radiologie (2018) verlaagt een loodkraag of kinschild de dosis op de schildklier alleen iets bij opnamen van het bovenfront. Bij andere opnamen heeft hij geen toegevoegde waarde. Vraagt uw patiënt ernaar, dan helpt een korte uitleg. De afweging ligt bij u.

Veel mensen met Graves hebben zich goed in hun ziekte verdiept en denken graag mee over hun behandeling. Hopelijk helpt deze brief daarbij.

Dank u wel voor uw tijd en aandacht.

Deze brief is samengesteld door de ervaringsdeskundigen van GravesGids. Bronnen: Pinto A, Glick M, JADA 2002;133:849–858. Fuse Y e.a., Biological Trace Element Research 2022;200:3902–3909. Gardner DF e.a., Toxicology and Applied Pharmacology 1987;91:299–304. Productinformatie Citanest Dental Octapressin, geneesmiddeleninformatiebank.nl. Kahaly GJ e.a., European Thyroid Journal 2018;7:167–186. KNMT-richtlijn Tandheelkundige radiologie, 2018.